

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Reverendo Patri Godefredo Billio Sancti Vincentii Laodvnsis
Cœnobiarchæ, Ioannes Chatardus obsequentissimus, S.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

REVERENDO PATRI GODEFREDO
BILLIO SANCTI VINCENTII LAODVNE-
fis Ccenobiarchæ, Ioannes Chatardus obsequentissimus, S.

IRABVNTVR fortasse nonnulli, Reuerende Pater, quod nunc demum tam serò, tantæque temporis intercapedine, typis mandata sit, & in lucem prodierit, Epistolarum Sancti Isidori Pelusiotæ traductio, a chariss. & sapientiss. fratre tuo, Iacobo Billio, Sancti Michaëlis in Eremo Ccenobiarcha, Latina facta, cum iam triennium interfluxerit, ex quo ille viuis excessit. Quod & ipsi mea quoque forsitan incuriæ atque negligentia adscribent, iique maxime, qui summo tenentur desiderio (nam spes quæ differtur expectantium animis tedium quoddam ingerere solet) legendi, euoluendi, & amplectendi quacunque vir tam pius & doctus condidit & edidit. Dicit enim non potest, quam ardentibus animis excipiantur, & quam libenter omnium terantur manibus, quacunque ille siue Gallica, siue Latina, siue Græca, eaque siue metro, siue soluta oratione conscripta in lucem emisit. Enimuerò admiratoribus eiusmodi iusta fortasse mecum exposculandi non deest occasio, cum hoc opus urgere mearum partium esse videretur, cui frater ille tuus, & Mæcenas meus obseruandiss. Bibliothecam suam legauerit, quem postrema voluntatis suæ executorem tecum constituerit, & quem multis, vt ingenuè fateri & prædicare soleo, cumulauerit beneficiis. Adde, quod in breui illo elogio, quod post ipsius obitum de eo edideram, post elenchum librorum, quos posteritati consecrauit, pollicerer etiam me alios, velut posthumos, magno Christianæ & literariæ Reipub. commodo, breui in lucem emissurum. Sed multos habeo adhibita diligentia testes, te verò unum locupletissimum, & quam sim ab hac incuriæ & desidia culpa vacuus & immunis, quæ sanè in typographos potius reiicienda est, qui, vt scis, testudineo gressu incedere, & semper aliquas moræ causas neçtere & prætexere solent. Quanquam nec in eos planè retorquendam puto: sed potius in temporis inclementiam, qua deseniens pestis nonnullos eorum de medio sustulit & abripuit, vnde totum opus

Epistola.

intermitti & interfistere, non secus atque currum rota aliqua fracta, necesse fuerit. Sed tandem, Dei gratia, ad calcem perductum est opus, & quidem sat citò, si sat benè. Quod quidem audacter assererem, si doctissimo Interpreti fratri tuo per otium & vitam licuisset extremam manum ei addere: tunc sanè castigatius & emaculatius, atque ornatius exiisset. Quod etiam in Nazianzena eius versione & impressione sunt opere desiderabam: quam interea dum expectaret, hanc Isidori traductionem meditabatur ac moliebatur. Nam etsi totus esset in Gregoriano illo opere, (quod non immeritò pistrinum suum, in quo diu ei molendum fuit, alicubi appellat) tamen eo interdum aliquantulum intermisso, quò vegetior & alacrior postea ad ipsum rediret, in his traducendis Isidori epistolis, vel in aliis, quæ animum ita intentum & occupatum minimè tenerent, ludebat: atque ita ne momentum quidem temporis, quo nihil habuit preciosius, unquam sinebat effluere, nec spiritum otio languescere. Quemadmodum enim diligens artifex, dum opus aliquod tractat & elaborat, materiam aliquam apud se repositam habere solet, circa quam sese exercent & occupet, peracto illo, vel aliquando intermisso opere, ne fortè otio & desidia torpeat: sic frater ille tuus verè φιλόπονος & φιλεργός, syluam rerum apud se habebat, circa quam antequàm prius opus ad extremum perduceret, vel aliquando relaxandi animi causa intermitteret, se exerceret, & omni torpore & ignauia eximeret. Quin & quemadmodum ligna, lapides, aurum, argentum, metalla, cateraque id genus ad domum Domini extruendam necessaria, ex Libano, Tyro, Ophir, aliisque variis mundi plagis Salomoni deferebantur: ita fratri tuo ex variis Gallia & Italia partibus veterum Theologorum Græcorum exemplaria mittebantur, ut ea vel Latina faceret, vel castigaret, vel illustraret, vel ex ipsis aliquid conderet, quod in usum & adificationem Ecclesiæ cederet, ac redundaret. Quod & ipse impigrè alacrique animo faciebat. Non cessit eorum diligentia, qui templum Domini extruxerunt, aut his etiam, qui vna manu trullam, altera gladium tenentes edificabant muros Hierusalem. Ita hoc nostro sæculo prouidit Dominus pro bona voluntate sua Sioni, ut non desint, qui edificent muros Hierusalem, muros spiritualis Hierosolymæ appello, veteranos illos Ecclesiæ milites, antiquos Patres, & sanctos Doctores, qui se posuerunt murum, vel etiam areum, (ut de Hieremia dicitur) pro domo Israhel: ex quorum scriptis & monumentis, velut ex firmissimis propugnaculis, lethalia emittuntur iacula in hodiernos Samaritanos & sectarios, opus Domini impedire conantes. Norunt isti quidem perbellè Babylonios muros, & turrim Babylonicam extruere, vel etiam muros Hierichuntinos: sed qui clangore tubarum Apostolicarum & Sacerdotalium veri Iosue, & scriptis, confestim corruunt.

Epistola.

Norunt isti Palatium & Synagogam Satanae edificare, & duabus columnis (nempe Impietatis & Mendacij) superextruere, sed quas Samson & fortis quisque in fide (quae vincit mundum) potest emouere, & in exitium & perniciem istorum nostrorum Philistaeorum euertere. Quam fortior & tutior est domus illa sapientis supra petram aedificata, quae columna est & firmamentum veritatis, quae ex viuis & quadris lapidibus coagmentata est, quae intumescens fluctibus & procellis omnis tyrannidis, & resstantibus omnibus ventis doctrinae facile resistit, & inualefcit, quin eo quo fortius & pertinacius in eam insurgunt, eos facilius discutit, frangit, elidit. Quoniam verò in hac aedificanda, & in restaurandis eius muris summus ac diligentissimus fuit artifex frater iste tuus, vndique ad eum mittebantur Graeca exemplaria, quae & ipse etiam diligenter conquirebat, Musæa & Bibliothecas Christiani orbis instructiores perscrutans, vnde velut ex promptuariis & bellicis Ecclesiae armamentariis arma quaedam in Haereticos depromebat. Sunt enim Christiana Bibliotheca velut turris illa Dauidica, cum propugnaculis aedificata, ex qua mille pendent clypei, omnis armatura forium. Fortium, inquam, illorum, de quibus scribitur: En lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israel, omnes tenentes gladios, & ad bella doctissimi: vniuscuiusque ensis super femur suum propter timores nocturnos. Ij nimirum sunt veterani Ecclesiae milites, sancti illi & antiqui Patres, qui scriptis & monumentis suis vigilantissimè & acerrimè pugnant contra Haereticos, & Potestates atque Rectores tenebrarum harum, qui quietem veri Salomonis interturbant, qui Ecclesiam eius sponsam, in cuius sinu conquiescit, & inter cuius vbera commoratur, die nocteque diuexant, nec clamantem sponsum audiunt: Adiuro vos, filiae Hierusalem (quia filiae sunt Babylonis miserae) vt ne suscitatis, nec euigilare faciatis dilectam, donec ipsa velit. Contra istorum strepitus, impetus, & insultus verè è sacris Bibliothecis educuntur clypei, & omne armorum genus. Quamobrem eas pertimescunt & horrent Haeretici. Nam à Philistaeis edocti, cauent qua possunt diligentia, ne inueniatur gladius in Israel, vt cum ipsi insurrexerint, inermes reperiantur Catholici. Quod Julianus ille Apostata teterrimus Christi & Ecclesiae hostis, diligenter fecit, dum lege cauit, ne Christiani literis Graecis erudirentur, nec scholas frequentarent: Quod & hodierni Apostatae & Sectarij nostro saeculo diligentissimè fecerunt, faciuntq; vbiq; tyrannidem suam liberè exercent. Quot enim Bibliothecas sacras diripuerunt? quot sacra volumina exusserunt? quot Sanctorum Doctorum monumenta dilaniarunt? Nec sanè inconsulto. In hoc enim laudo villicos iniquitatis, & prudentiam filiorum huius saeculi. Videbat enim nihil sibi infestius, nihil sectae suae perniciosius, quam huiusmodi

Epistola.

bellica Ecclesie armamentaria, ex quibus tot Veterum Patrum exemplaria, Græca, Hebræa, Latina, & omnium denique linguarum scripta, quotidie esuuntur, quibus Babylonica eorum turris euertitur, & ad fundamenta usque exinanitur. Quemadmodum verò tempore belli diligentius conquiruntur arma, quibus se quisque armet & muniat: ita tempore Hæreseon (quæ sunt Ecclesie bella, horrida bella: occidunt enim animas, quæ mori nesciunt: cum alia in corpora, in ades, & cætera eiusmodi caduca & interitui ruinaeque obnoxia, tantum deserviant) diligentius Catholici Musæa & Bibliothecas exquisierunt, Sanctorum Patrum libros euoluerunt, eosque velut leonibus fortiores, & aquilis velociore in prima acie collocarunt, ut non immerito militans Christi Ecclesia dicatur, ac sit, eis terribilis, ut castrorum acies ordinata. Quod impigre & diligentissime fecit acerrimus Ecclesie æque pugnae seu propugnator, frater ipse tuus, Iacobus Billius, qui nullis sumptibus, nulloque labori pepercit in scrutandis celebrioribus Gallie & Italiae Bibliothecis, ex quibus multa Græca exemplaria deprompsit, ut Orthodoxos illos Patres, ac strenuos Ecclesie milites & Duces, quos complexus est, Damascenum, Chrysostomum, Gregorium Nazianzenum, eiusque Græcos Interpretes, puriores & emaculatiores redderet, tantoque lumine illustraret, ut suo splendore Hæreticorum aciem perstringerent, ac velut fulgentioribus armis accincti in eos prodirent. Roma verò (dum alia loca silco) multa exemplaria ad eum missa sunt & allata, idque procurante Ludouico Baro, viro integerrimo & Prodatorio prudentissimo. Qua in re omnem suam ei nauauit operam, cum ob Reipub. Christianæ & literariæ, cuius semper studiosissimus fuit, utilitatem, tum etiam, ut tam piis fratris tui votis, ab hac nunquam alienis, satisfaceret. Nosti enim quanta ei cum ipso intercesserit necessitudo, imò & cum duobus illis Reuerendis fratribus tuis, Iacobo & Ioanne, quam etiam doctissimis & pientissimis scriptis suis sibi inuicem dicatis, posteritati testati sunt, & velut obsignatis tabellis confirmarunt. Quæ etiam Bari amicitia in eos tanta fuit, ut in eos omnes, qui aliqua consanguinitate aut affinitate, aut beneuolentia ipsis coniuncti fuerunt, redundarit, in te verò tanto abundantius, quanto es demortuis propinquior. Quod ipse sæpe quidem, & non ita pridem, re ipsa maximè comprobauit, ita ut pluribus verbis non sit opus, non secus atque floribus in arboribus, ubi subsecuti sunt fructus. Qui pariter, præter alia multa exemplaria, huius nostri Isidori Græcas Epistolas ex Musæo Illustrissimi Cardinalis Sirleti, & propriis ipsius sumptibus (ita est in literarum studiosos propensus & beneficus) eleganter scriptas fratri tuo Interpreti nostro misit. Quæ ei tanto gratiores fuere, quanto magis deprauati erant, & mendis scatebant codices illi quibus tum utebatur. Has ergo ut accepit, ac velut thesaurum in agro absconditum nactus, eas Latinitate donauit, & quidem ea, qua solet, facilitate, fidelitate, puritate, & elegantia: hoc est,

Epistola.

hoc est, summa & admirabili. Quod in hoc opere clariùs sanè eluxisset, si ei colophonem adiacere, vel ipsum aliquantulum lambere concessum fuisset. Sed hoc nobis, ut alia multa, inuidit mors eius immatura, si ita nuncupanda est preciosa illa in conspectu Domini mors Sanctorum eius. Verùm nihilominus nunquam pœnitendum opus, sed Lectori gratissimum & utilissimum futurum. Qui ut duplici fruere beneficium, non modò docti Interpretis Latinam versionem edi curauimus, sed ipsas etiam Græcas Isidori epistolas, hæctenus nunquam excusas, & è regione sibi correspondentes, quò faciliùs & vno intuitu, qui vtriusque linguæ collatione & coniunctione (in qua hic noster Interpres, ut se à puero exercuit, ita haud dubiè excelluit) delectatur, eam contempletur, indeque sitim suam ac desiderium abundantius expleat. Sic eadem opera Græcia suum Isidorum Pelusioten hæctenus in tenebris latitantem, & longa obliuione sepultum (nam annos plus mille iacuit ac delituit) conspiciendum ac penè rediuiuum recepit: ut Latinus orbis alterum etiam quendam nouum Cicronem. Hoc enim Interpres noster, alter sanè & Demosthenes, & Tullius alter, in his omnibus priscis Græcis authoribus, quos traducendos suscepit, & Latine loqui docuit, feliciter semper præstitit, & expressit. Cupiebat & ipse impensè, dum superstes erat, ut Græcus Sanctorum illorum Patrum, quos transtulit, contextus ab ipso recognitus & ab innumeris mendis vindicatus recuderetur, maximèque D. Gregorij Nazianzeni, quem ipse ob summam eius pietatem, & elegantiam, in primis coluit, & in quo castigando, conuertendo, & illustrando diu multumque se torsit. Pudebat enim eum, quòd Græcia (ex qua tot opes & ornamenta hausit) tam doctum, tam disertum, tamque facundum authorem & oratorem suum haberet tam mutilum ac lacerum, totque plagis confossum, ut semiuiuus relictus videretur: cuius ipse, ut Samarites alter, misertus est, curamque eius diligentem egit. sed hoc à Bibliopolis nunquam consequi potuit, qui à Græcis & Hebræis edendis planè abhorrent, maioribus quippe sumptibus illis hac in re faciendis absteriti: quò fit, ut ferè Latina & Gallica hodie tantum amplectantur, quæ magis venalia, & ex quibus se luculentiorum pecunia aceruum congesturos putant, vsque adeò, ut cum Satyrographo loquar,

Unde habeat, querit nemo, sed oportet habere.

Argumentum sanè hoc est collabentis rei literariæ, & intermorientium primigeniarum illarum linguarum, quæ ad Ecclesiæ adificationem, & ad turris Babylonica Hæreticorum euersionem à Deo data sunt. Tandem verò à Bibliopola extorfi, ut has Isidori epistolas vnà cum Latina versione cuderet & imprimeret. Quod ipse etiam eò libentiùs præstitit, quòd hæctenus non fuerint editæ, cum etiam ob illam obseruantiam, qua Reuerend. Patrem fratrem tuum semper coluit, tum ob publicam, priuatamque suam vtilitatem, quam inde.

Epistola.

emer suram praeuidebat. Nihil enim sub eius nomine conditum ac emissum est, quod obuiis omnium vlnis exceptum arreptumque non fuerit. Nihil ex eius scriptis, quod Bibliopolarum officinas diu occuparit. Nihil quod situ vel carie absumi, vel à blattis & tineis abrodi soleat. Nihil ab eo editum, quod congris, piperi, butyro, & eiusmodi inuoluendis aptum destinatumve sit. Genium habent, & cedro digna sunt quacunque elucubrauit. Eius videlicet scriptis, ut vendibili vino, alia suspensa hedera non est opus, quam Jacobi Billij Prunai praefixo nomine. Tantum doleo & agerime fero, quod plures Isidori nostri Epistolae ad eum non peruenierint. Incredibile enim est, quot ipse scripserit, Lib. 14. nempe myriadem. Multa (inquit Nicephorus Callixtus) ab eo scripta sunt cap. 53. variae utilitatis plena: potissimum autem Epistolarum omnis generis diuina simul & humana gratia refertarum, prope chiliades decem: in quibus Scripturam omnem clarius exponit, & omnium mores instituit, quippe qui dicendi genere ad docendum accommodato in eis utatur. Quae, siue alicubi ad Lib. 4. huc extent, vel lateant, siue perierint, mihi compertum non est. Scribit Sixtus Biblioth. Senensis se vidisse in Bibliotheca Marciana Venetiis, volumen manu scriptum, complectens huius sancti viri 1148. epistolas. Illustriss. & eruditiss. Cardinalis Carafa fratrem tuum (quem nomine virtutis & literarum amabat plurimum,) literis aliquando monuit, ipsius Isidori Epistolas ad mille quingentas reperiri in Cænobio Cryptae Ferratae, qui locus in fide ac tutela est Cardinalis Farnesij. Eadem ne, an diuersae ab illis sint, mihi quoque obscurum & incertum est. Ita enim reconduntur, & abduntur, ut planè sepultae videantur, suntque Bibliothecarij nonnulli canibus haud dissimiles, qui feno incubantes, cum ipsi non edant, nec alios quoque edere, vel etiam propius accedere non permittunt, locum dantes Prouerbio: Canis in praesepi. Sic & belli isti custodes arary rei literariae & Christianae malunt sacros priscorum Patrum codices blattis ac tineis seruare, quam iis commodare, qui eos e seriniorum tenebris in lucem asserere, & in usum Ecclesiae & literatorum conuertere possunt & desiderant. In quos iure quadrat & illud, quod Isidorus ipse quadam in Epistola Lib. 1. epist. 51. in aliquem librorum congestorem scribit: Plurimos, inquit, libros (ut audio) emisti, atque opinione locuples es, eorum lectionem ignorans, atque id faciens, quod ij, qui frumentum comprimunt. Nam libri quoque tinearum patres & nutritij sunt, cum vincuntur. Quare aut opibus tuis utere, aut ingentem eruditionem ne lade, nimirum hic quoque comicos sales colligens (dum librorum corruptor, aut librorum sepulchrum, aut tinearum altor appellaris), atque coram Deo accusationem, ut qui ingens utilitatis talentum occultans, quod aliis concreditum atque elaboratum est, à te autem improbè defossum. Tandem verò labore & industria fratris tui eruditiss. factum est, ut haec saltem Isidori Epistolae (nempe plures ducentis supra mille) quas transtulit, & edendas reliquit,

Epistola.

reliquit, e magno illo naufragio, quod alia innumera passa, vel de vita etiam
adhuc periclitari videntur, emerferunt, & ad portum salua & incolumes ap-
pulerunt, haudquaquam posthac peritura, qua tam felicem & disertum na-
ctae sunt Interpretem. In quibus conuertendis, ut & in aliis omnibus, qua
traduxit, ab Interpretibus illis semper abhorruit, de quibus in Sacris suis Ob-
seruationibus haec ait: Interpretes, qui verbum verbo reddere student, meo
quidem iudicio, nihil aliud agunt, quam ut pro luce meras lectoribus tenebras
offundant. Hoc ei tantum successit negocium, quod in eis crebrae frequentesque
sint argutiae, in ipsis verbis plerunque sitae, quae aliis commodè cedere nequeunt.
Quemadmodum enim in vinis quae aliò transferuntur, multum saepe decedit
genuini saporis, & vigor: ita etiam multum lepòris & venustatis in iis ver-
bis, quae in aliam linguam transmigrant. Hoc est, quod hic quoque noster In-
terpres in Sacris Obseruationibus suis ait: Nulla omnino lingua est, quae lepò- Lib. I.
res aliquos non habeat, qui in aliam linguam sine luculento dispendio trans-
ferri nequeant. Sunt autem istae Jfidori Epistolae perbreues ferè omnes, & per-
petuo quodam Laconismo contextae, sed doctrina & vilitate copiosae. Eas
enim Scripturae testimoniis & exemplis ubique aspergit & condit, multasque
arduas quaestiones, quae inde à variis ei proponebantur, edisserit ac soluit. He-
reses aliquot strictim, ac velut per transfennam, quandoque confutat. Nam ut
verus D. Joan. Chrysostomi discipulus & imitator, totus in moribus infor-
mandis occupatur, virtutis locuples laudator & praeceptor, & viciorum acerrimus
insectator. Vnde eam ob rem in multorum offensionem & odium incurrisse,
sibi quae multas structas insidias alicubi testatur. Si quis, inquit, fructus ex re-
prehendendi libertate oriretur, nemini ipse hac in re cessissem, etiam si ob eam
causam insidiis per saepe appetitus, verum cum hoc tempus silentium postulet,
Iudicem expectemus. Ex Gentilium libris pauca hic interferit, contentus scri-
pturis sacris, ut quae & vim maiorem habeant, & Christiano Doctore &
Lectore digniores sint. Solet etiam has suas Epistolas praecleara aliqua senten-
tia, vel elegante quadam cohortatiuncula claudere, atque ita Lectori aculeum
quendam infigere. Cuiusmodi Scriptoribus, tanquam ad ingenium suum ac-
commodatioribus, Reuerendi illi Patres, fratres tui, Iacobus & Ioannes, in-
primis delectati sunt, eosque perbelle imitati sunt. Nam sua scripta ad aedifica-
tionem & consolationem, & ad Dei timorem & amorem inculcandum pla-
nè concinnarunt, modò tibi Evangelicis canentes, ut deiectas peccatorum
conscientias spe diuinae misericordiae erigant, & expectatione futurorum praem-
iorum ad saltum & exultationem inducant: modò lugentes, ut proposito
suppliciorum aeternorum metu & cruciatu, eos ad penitentiam & planctum
cicant & prouocent, qui ad vitia obduruerunt. Verè duae illae tubae argenteae
(ex argento videlicet illo conflatae, de quo Propheta, eloquia Domini casta,

Epistola.

argentum igne examinatum, probatum septuplum) qua Dei populum in fidei unitatem, & charitatis vinculum cogant, & ad vitii indicendum bellum conuocent & excitent. In quibus praeclarum ac domesticum fraternumque habes exemplum, quod ad unguem exprimas & imiteris. Cum enim vnus solusque super sis è tot claris & nobilibus fratribus (quorum alij virtute bellica & militaribus honoribus insigniti, velut in valle & campestribus cum Iosue praelia Domini praeliantes, & pro aris & focis strenue pugnantes, vt fortes Machabæi postremis bellis occubuerunt: alij duo, nempe isti superiores, tanquam in vertice montis puras leuantes manus, & cum aliis duobus illis fratribus Mose & Aarone, spiritualibus armis certantes tandem fatis concesserunt, & in Domino obdormierunt, iure quodam hereditario eorum virtutes & cetera spirituales opes, qua aliis omnibus praestant, ad te deuolui debent. Atque illi decurso iam stadio tibi etiam lampada tradunt. Epulo ille Euangelicus metuebat ne fratres, quos superstites reliquerat, venirent in eum locum tormentorum, in quo cruciabatur, & cuius viam illis prae monstrauerat: at contra illi tui è celis, quorum viam nobis triuerunt, manum tibi porrigunt, vt quos natura tam arcto fraternitatis vinculo constrinxit, eosdem caelestis (qua fruuntur,) gloria in eternum vniat & coniungat. Quod Deo duce & auspice futurum confido, cum tu eandem viam ingrediaris, eorumque vestigiis diligenter insistas. Non modò enim in te fraterna elucet virtus & pietas, quæ toti vestrae familiae est penè innata & hereditaria, sed etiam in pascendo tibi commissò grege prudentia & vigilantia, atque in inuanda & ornanda Christiana Republica diligentia & labor. Nam ad eorum emulationem multis pijs opusculis & libris, quos è Latino & Italico sermone Gallicos fecisti, Galliam nostram ornasti, & quotidie ornas, eosque iuuas, qui linguarum illarum sunt expertes. Quod si fortasse tanta in iis non elucet doctrina & eruditio, quanta in libris & monumentis illorum fratrum tuorum, scias eos hac in re paucos habere pares, nec posse omnes esse Scipiones, nec facile esse in primis secundisque consistere. Non æqua lance singulis suas opes largitur Deus. Aliis quinque talenta, aliis tria, aliis duo, aliis etiam vnum impertire solet. Sed nihilominus qui vnum, vel duo tantum accepit, sua diligentia & sceleratione audire potest, non secus atque alij pluribus locupletati, peramœnam illam & desiderabilem Domini vocem: Euge, serue bone & fidelis, &c. Nec modò auro & argento, purpura, bysso, hyacintho, cocco, & rebus eiusmodi splendidis & pretiosis, extruitur Dei tabernaculum: sed etiam rubricatis arietum pellibus, sagis cilicinis, & pilis caprarum. Sic Dei Ecclesiam iuuant & ornant, quicumque in eius usum quantulacunque habent, vel duo minuta, ex animo (quo Deus res metiri & aestimare solet) conferunt. Macte ergo virtute esto, & qua soles diligentia fratres illos tuos vig. caelestis duces, sequere & assequere. Noli respicere post tergum,
nec

Epistola.

necesses in omni circà regione: sed progredere (nam non progredi, regredi est) de virtute in virtutem, & tandem per Iacobæ scalæ gradus ad eos conscende, & ad eum ipsum, qui culmini eius innixus tibi nobisque omnibus opem laturus, manum tendit. Sed licet tibi sponte currenti nullo calcari sit opus, hoc tamen dissimulare non potuit charitas illa erga te mea, qua te iam pridem complector, & felicitas illa, quam tibi votis omnibus expeto, & observantia illa, qua te tuosque colo, & dum hac vita fruar, colam. Vale, reuerende, & mihi perpetuo observande Cœnobiarcha, & fraterno amplexu hanc Epistolarum S. Isidori Pelusiotæ ornatam & perelegantem fratris traductionem accipe, quam non tam tibi dico, quam se ipsa tibi offert, & consecrat. Hanc enim, ut alias fratris opes, præ cæteris omnibus tibi vendicas, nec modò iure naturæ, sed etiam illius necessitudinis, quæ tibi toto vitæ curriculo, cum ob morum, tum ob status & Ecclesiasticæ dignitatis similitudinem, cum eo intercessit. Iterum vale, & nos, quo dudum cœpisti amore prosequi perge. Parisius, Calend. April. an. Dom. 1585.